

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-12/13
URBROJ: 50301-05/14-23-5

Zagreb, 19. lipnja 2023.

P.Z. br. 465

REPUBLIKA HRVATSKA
CS - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno:	20-06-2023	
Klasifikacijska oznaka:	110-01/23-01/03	Org. jed. 65
Uredžbeni broj:	50-23-04	Pril. - Vrij. -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (predlagateljica: dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 110-01/23-01/03, URBROJ: 65-23-03, od 20. ožujka 2023.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (predlagateljica dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru, aktom od 17. ožujka 2023., iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) predlažu se izmjene i dopune deset članaka važećeg Zakona o radu, koje se odnose na novu zakonsku materiju u Glavi IV. a *Rad putem digitalnih radnih platformi*, a koja stupa na snagu tek 1. siječnja 2024. Predlagateljica u uvodnom dijelu navodi kako smatra da su predložene promjene nužne jer su nove odredbe koje su uvedene u Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu iz prosinca 2022. godine štetne za radnike, a da štite digitalne radne platforme. Nadalje, navodi da se na razini Europske unije vodi rasprava o Prijedlogu direktive o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem digitalnih platformi, a da je taj Prijedlog direktive sadržajno različit od zakonskog uređenja putem Zakona o radu.

Slijedom navedenoga, Prijedlogom zakona u bitnom se predlaže ukidanje posrednika na tržištu platformskog rada (tzv. agregatora) te uređenje izravnog radnog odnosa između digitalne radne platforme i radnika ili uređenje ugovornog odnosa između te iste platforme i samozaposlene osobe koja koristi usluge digitalne platforme.

Vlada Republike Hrvatske ističe kako je redefiniranje radnog zakonodavstva u dogovoru sa socijalnim partnerima dio njezinog Programa rada za mandatno razdoblje 2020. do 2024. te je isti cilj i ispunila upravo donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u prosincu 2022. godine, kojih je dio i uređenje rada koji se obavlja putem digitalnih radnih platformi. Isto tako, podsjeća da se svojim Programom, u okviru programskog područja *Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost*, obvezala poticati očuvanje postojećih radnih mjesta i otvaranje novih, te poticati rad, zapošljavanje i rast plaća. U vezi s tim je posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o radu, s jedne strane, osiguran kvalitetan zakonski okvir za poticanje poduzetničkih aktivnosti, između ostalog i poduzetničkih aktivnosti digitalnih radnih platformi, a s druge su strane osigurani pravedni radni uvjeti te potaknuti inovativni oblici rada, između ostalog i u dijelu uređenja platformskog rada.

Vežano za predmetnu zakonsku materiju, valja istaknuti da su istom osigurani **dostojanstveni uvjeti** u ovom novom obliku zapošljavanja i rada koji se obavlja korištenjem digitalnih radnih platformi, **neovisno o tome je li platformskom radniku poslodavac izravno digitalna radna platforma ili agregator kao njezin posrednik na tržištu**. Kada radnik sklopi ugovor o radu s agregatorom, isti će imati sva prava i obveze iz radnog odnosa, jednako kao i drugi radnici u Republici Hrvatskoj, s time da u ovom slučaju postoji i **dodatna zaštita radnika** od zlouporaba, i to u vidu solidarne odgovornosti platforme za obveze koje njezin posrednik ima prema svom radniku.

Također, **nove zakonske odredbe ne priječe niti pravo samozapošljavanja** (rad putem vlastitog obrta) radi obavljanja rada korištenjem digitalnih radnih platformi te, upravo kao što i predlagateljica zahtijeva, štite radnike od tzv. lažnog samozapošljavanja uvođenjem pravne presumpcije postojanja radnog odnosa. Ujedno je potrebno istaknuti da su predmetnim odredbama implementirani i zahtjevi Direktive (EU) 2019/1152 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji.

Što se tiče Prijedloga direktive o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem digitalnih radnih platformi, 12. lipnja 2023. u Luxembourg u Vijeću ministara za zapošljavanje i socijalna pitanja, uz aktivno sudjelovanje hrvatskih predstavnika, **usvojen je Opći pristup Vijeća za predloženu direktivu za poboljšanje radnih uvjeta za radnike koji rade putem digitalnih radnih platformi.**

Republika Hrvatska se u svojim stajalištima zalagala za osiguranje ista razine zaštite i uvjeta rada osoba koje platformske poslove obavljaju za posrednike, kao i za one osobe koje te poslove obavljaju izravno za digitalne radne platforme.

Usvojeni Opći pristup Vijeća za predloženu direktivu za poboljšanje radnih uvjeta za radnike koji rade putem digitalnih radnih platformi će predstavljati temelj i polazišni okvir za pregovore s Europskim parlamentom oko postizanja kompromisnog dogovora, kako bi se na razini Europske unije osiguralo da osobe koje rade putem digitalnih radnih platformi imaju ispravan status u svijetlu njihovog stvarnog odnosa s digitalnom radnom platformom te kako bi mogli dobiti i ostvariti sva zajamčena radnička prava.

U tom smislu, Zakon o radu je, u bitnome, usklađen s posljednjim kompromisnim tekstom i usvojenim Općim pristupom Vijeća od 12. lipnja 2023., iako za to još ne postoji obveza. Odredbe Zakona o radu već sadrže sve one elemente i odredbe iz direktive koje jamče stvarno poboljšanje radnih uvjeta i punu socijalnu zaštitu svih osoba koje rade putem digitalnih radnih platformi.

Štoviše, i taj Prijedlog direktive poznaje posrednike na tržištu platformskog rada (tzv. *intermediaries*) u vezi čega zahtijeva od država članica kod kojih isti djeluju da radnicima zaposlenim kod posrednika osiguraju iste uvjete rada kao i onima izravno zaposlenim kod platformi, odnosno da spriječe da zbog radnog odnosa zasnovanog s posrednikom takav radnik ima manja prava od radnika koji je zaposlen izravno na platformi.

Republika Hrvatska prva je europska država koja je ocijenila nužnim odmah zaštititi radnike u ovom novom obliku rada, zbog čega je uredila njihova prava ne čekajući da to bude dužna napraviti zbog usklađivanja s europskom pravnom stečevinom. Štoviše, upravo je u postupku i uspostava novog informacijskog sustava koji će služiti kao jedinstvena elektronička evidencija rada koji se obavlja putem digitalnih radnih platformi, a čija će primarna svrha biti osiguravanje preduvjeta za kvalitetan nadzor inspekcijskih službi nad radom poslodavaca koji posluju putem digitalnih platformi.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje Prijedlog zakona, te smatra da će tek nakon što 1. siječnja 2024. zakonske odredbe stupe na snagu i bude u punoj funkciji novi informacijski sustav koji će omogućiti učinkovito praćenje rada koji se obavlja korištenjem digitalnih radnih platformi, biti moguće procjenjivati učinak tih odredbi. Također, nakon što bude donesena Direktiva o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem digitalnih platformi, Zakon o radu u potpunosti će se uskladiti s konačnim tekstom iste. Stoga se predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državnog tajnika Ivana Vidiša.

